

Skutečná lekce návštěvy Ben-Gvirovy Chrámové hory

Ni nationalinterest.org/feature/real-lesson-ben-gvir-s-temple-mount-visit-206109

13. ledna 2023

Méně než týden po složení přísahy nové izraelské vlády Itamar Ben-Gvir, nyní ministr národní bezpečnosti, uskutečnil další spornou návštěvu na Chrámové hoře/Haram Al-Sharif v Jeruzalémě. Když byl Ben-Gvir stále řádným členem Knesetu, pravidelně navštěvoval toto místo, které je svaté pro Židy a muslimy, stejně jako do dalších sporných oblastí v izraelsko-palestinské aréně. Ben-Gvirova návštěva 3. ledna okamžitě znovu rozpoutala kontroverze v Izraeli a vyvolala otevřená odsouzení a jasná varování z celého světa. Na žádost Spojených arabských emirátů, nedávného izraelského spojence, byla záležitost rychle postoupena na samostatné zasedání Rady bezpečnosti OSN.

I když izraelsko-palestinská otázka samozřejmě není nová, pozornost věnovaná jedinému geografickému ohnisku může vést pozorovatele k tomu, že ztratí ze zřetele širší obraz. Větší obrázek je však zásadní pro pochopení spletité sítě pohledů na problém Chrámové hory/Haram Al-Sharif a také její výbušnosti.

Pokud jde o samotný komplex, ze současného „status quo“ v kostce vyplývá, že zatímco Izrael se považuje za suveréna nad celým Jeruzalémem, Chrámová hora/Haram Al-Sharif je spravována prostřednictvím jeruzalémského islámského Waqf, resp. nadace, jmenovaná a financovaná Jordánskem. Muslimové mají neomezený

přístup – ačkoli Palestinci ze Západního břehu Jordánu nebo Gazy potřebují izraelské povolení k dosažení Jeruzaléma – zatímco nemuslimové mají v určitých časech povoleno, aniž by měli právo se na místě modlit. Izraelská policie přítomná na místě posledně jmenovaný zákaz různě prosazuje.

Zajímavé je, že Ben-Gvir obhájí svou návštěvu, která byla krátká a nevyznačovala se žádnou veřejnou modlitbou, jako akci proti „diskriminaci Židů na Chrámové hoře“ a staví debatu jako otázku svobody vyznání. Izraelský velvyslanec při OSN Gilad Erdan také rychle zdůraznil, že židovské návštěvy na místě nepředstavují porušení status quo.

I když se obě prohlášení v nominální hodnotě nezdají pobuřující, otázku Chrámové hory/Haram Al-Sharif nelze považovat za odtrženou od skutečnosti, že neexistuje žádné stabilní, dohodnuté řešení pro území, která se dostala pod izraelskou kontrolu v roce 1967 a která jsou domovem velké palestinské populace – jmenovitě na Západním břehu Jordánu, v pásmu Gazy a východní Jeruzalém. Neexistence takového řešení znamená, že Palestinci si nemohou vybudovat vizi politické budoucnosti (ať už bude tato budoucnost jakákoli), ani vidět žádné podstatné zlepšení, pokud jde o mobilitu a ekonomické příležitosti. Pro Izrael znamená absence řešení přetrvávající bezpečnostní problémy na územích pod jeho kontrolou i mimo ně (Libanon, Sýrie, Írán), stejně jako omezený nebo riskantní přístup na místa považovaná v judaismu za posvátná, jako je Chrámová hora a Josefova hrobka v palestinském městě Nábulus. Zásadní je, že nedostatek řešení v kombinaci s vnitřní politickou nestabilitou a krizemi – mezi Hamasem a Palestinskou samosprávou (PA), uvnitř Palestinské správy a v rámci izraelské politiky – vedl k frustraci a extremismu na obou stranách. To se odráží v izraelské vládě, jejímž členem je Ben-Gvir,

V této souvislosti není divu, že třináct minut Ben-Gvira na dotyčném místě vyvolalo takové pobouření. Pro něj a jeho následovníky „status quo“ v místě, kde se předpokládá, že stály dva židovské chrámy,

ukazuje, že „židovská suverenita“, o kterou usilují, ještě není úplná. Pro Palestince je status quo jednou z posledních kapek, kterých se chytanou poté, co nabyli pocitu, že ztratili svou historickou vlast. V širším muslimském světě je sice Haram Al-Sharif považován za třetí nejposvátnější místo islámu po Mekce a Medině, ale zachování status quo je považováno za minimum, které může Izrael v kontextu vleklého rébusu udělat. Není bez důvodu, že během konfliktu mezi Izraelem a Gazou v květnu 2021 byla jednou z hlavních propagandistických linií Hamasu, že „Mešita Al-Aksá, která se nachází na Chrámové hoře.

Obecněji řečeno, do značné míry se nepřekrývající, dokonce vzájemně vylučující vyprávění Izraelců a Palestinců jdou tak daleko, že ignorují nebo přímo popírají historické, kulturní a náboženské vazby druhé skupiny na zemi a její místa. Tento fenomén se týká nejen města Jeruzaléma, ale také izraelských oblastí, kde byla arabská přítomnost před rokem 1948 vymazána, a také míst na Západním břehu Jordánu, kde je význam židovských historických a náboženských míst buď přehlížen nebo vyzdvihován. Když se vypráví jen polovina příběhu, nemělo by vás překvapit, že slova nebo činy odhalující druhou polovinu jsou považovány za znepokojující a ohrožující.

Je jasné, že jakákoli cesta k řešení izraelsko-palestinské otázky musí zahrnovat opatření týkající se Jeruzaléma, včetně jeho míst uctívání. Nicméně klam Chrámové hory/Haram Al-Sharif spočívá v domněnku, že tato konkrétní stránka je hlavní otázkou v sázce nebo že ji lze považovat za samostatný problém. I když je stránka pro mnohé jistě důležitá, opak je ve skutečnosti pravdou. Pokud Izraelci a Palestinci dokážou pokročit ve svých protichůdných bezpečnostních, ekonomických a politických otázkách, kompromis na vysoce symbolickém místě bude mnohem pravděpodobnější.

Dr. Alexander Loengarov je vedoucím přidruženým členem Institutu pro mezinárodní právo na Univerzitě v Lovani (KU Lovan, Belgie) a bývalým úředníkem Evropského hospodářského a

sociálního výboru Evropské unie. Koordinoval první kola programu vnější spolupráce EU Erasmus Mundus pro akademickou mobilitu s izraelskými a palestinskými institucemi. Kromě své teze o zapletení politiky a práva do problematiky uznání palestinské státnosti publikoval analýzy pro think-tanky, jako je Washingtonský institut pro politiku Blízkého východu a Izraelské politické fórum , a také názory na Blízký východ a Izraelská politika pro Brussels Times .

Jeho spisy odrážejí výhradně jeho vlastní názory, nikoli názory Evropského hospodářského a sociálního výboru nebo Evropské unie, které nemohou nést odpovědnost za jakékoli jejich použití.

Obrázek: Shutterstock.